

На мою думку на даний час варто подивитися, як себе зможе реалізувати сучасна прокуратура відповідно до новоприйнятого закону, адже ми розглядаємо питання про місце прокуратури в системі поділу влади не тільки тому, що однозначності не дає Конституція України, а швидше тому, що ефективність прокуратури занадто сумнівна у реаліях сьогодення. Тому доречніше поки що залишити все на своїх місцях, хоча я не відкидаю думку про втілення прокуратури в майбутньому в сектор судової влади, розуміючи, що така новація потягне за собою ряд вимушених проблем і необхідність докорінних змін.

Використана література

1. Войцишен В. Прокуратура України в системі Конституційного поділу влади у контексті Європейських стандартів / В. Войцишен // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2015. – № 1. – С. 57-66.
2. Толочко О. Прокуратура як незалежний орган у системі судової влади / О. Толочко // Вісник прокуратури. – 2006. – № 3. – С. 20–22.
3. Щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя: Рекомендація Rec (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи від 6 жовтня 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/6b6c1e>.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Овсяннікова О. О.

Степанченко О. С.,
студентка 7 групи 4 курсу Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ЗАХИСТ ПРОКУРОРОМ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ДІТЕЙ У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ДОСВІД

В Україні на законодавчому рівні закріплено захист прав та дітей, який від імені держави здійснюють уповноважені на це державні органи. Ди-

тина з певних об'єктивних і суб'єктивних причин не в змозі самостійно реалізувати свої права. У такій ситуації втручання прокурора є найважливішим фактором забезпечення правової захищеності дитини, припинення невинуватих і незаконних дій стосовно неї, і саме в цьому випадку прокурору відводиться особлива роль – від імені держави стояти на захисті прав та інтересів дитини.

У ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» чітко визначено одну з підстав представництва інтересів громадянина в суді – це його неспроможність самостійно захищати свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження через недосягнення повноліття. Насамперед для нашої держави у реалізації цього питання може бути цікавим міжнародний досвід виконання судових рішень за участю прокурора.

Так, наприклад, прокурор у Франції захищає інтереси держави, урядових установ, стежить за законністю рішень суду. Однак ним може здійснюватися захист інтересів незахищених верств населення (інвалідів, пенсіонерів, дітей, психічнохворих тощо) у деяких справах, що впливають із публічно-владних правовідносин, у порядку цивільного судочинства в судах загальної юрисдикції. Це справи, пов'язані з питанням громадянства, еміграції, соціального забезпечення та позбавлення майна зазначеної категорії осіб. У Франції участь прокурора у цивільному процесі полягає у тому, що він має право порушувати справи із вказаних категорій, зокрема: передачі дітей на виховання одному із подружжя при розірванні шлюбу, визнання прав неповнолітніх, які виникають із розпоряджень дарувальника чи заповідача на їхню користь [1].

Показовою є роль прокурора у виконавчому провадженні Польщі. Так, за польським законодавством, діяльність прокурора на стадії примусового виконання набуває двох форм: порушення виконавчого провадження і вступ у розпочатий процес з метою захисту державних інтересів або прав певної особи. Обов'язкова участь прокурора у примусовому виконанні передбачається, наприклад, у таких випадках: при розгляді скарг на дії судового виконавця, при накладенні штрафу, при виконанні судового рішення про відібрання дитини, при виникненні у судового виконавця сумнівів у достовірності виконавчого документа тощо [2].

В Україні діє централізована система виконання судових рішень. Так, за злісне ухилення боржником від сплати аліментів передбачена кримі-

нальна відповідальність, у США – тюремне ув'язнення, яке на відміну від кримінального засудження не має конкретного строку (боржник звільняється у разі наявності платоспроможності).

Багатьом країнам світу відома проблема про стягнення аліментів на утримання неповнолітньої дитини. Так, у США діє така міра примусу, як вилучення водійських прав. У штаті Меріленд, зокрема, у 1999 р. завдяки попередженню про призупинення дії водійських прав надійшло прострочених виплат на утримання дітей на суму 56,8 млрд. дол. США [1].

В Україні постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 2015 р. № 17 «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції» з метою оптимізації діяльності цих органів та раціонального використання бюджетних коштів» було ліквідовано Державну виконавчу службу України, а виконання її завдань і функцій з реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів, а також інших органів (посадових осіб) покладено на Міністерство юстиції України.

У зв'язку з цим нашій державі слід взяти до уваги досвід іноземних країн, в яких поруч із державними виконавцями функціонують і приватні виконавці за умови отримання ними ліцензії на здійснення належного контролю за ними з боку державних органів.

Так, наприклад, у Шотландії примусове виконання рішень здійснюється приватними виконавцями, які діють як представники держави, але не відносяться до судової системи. Аналогічним чином діють виконавці у Франції, правовий статус яких поєднує елементи незалежної практикуючої особи та державного службовця. Проте ці виконавці не перебувають на державній службі, а є приватними особами, які працюють за ліцензією.

Таким, чином законодавство України про виконавче провадження щодо захисту інтересів дітей потребує подальшого удосконалення і реформування, спираючись на міжнародний досвід європейських країн. Для забезпечення реального впливу на зміцнення законності у виконавчому провадженні доцільно ініціювати внесення законодавчих змін, якими передбачити виконання деяких категорій судових рішень, які стосуються захисту інтересів дітей (відібрання дитини, стягнення аліментів на користь дитини, виселення тощо). В період реформування органів прокуратури, з урахуванням власних українських традицій та міжнародного досвіду європейських країн, слід розв'язати низку концептуальних питань,

пов'язаних з визначенням місця і ролі прокуратури в системі класичного розподілу влад, удосконаленням методів захисту прокурором прав та інтересів дитини.

Використана література

1. Белікова С. Захист прокурором прав та інтересів дітей у виконавчому провадженні: міжнародний досвід / С. Белікова // Вісник прокуратури. – 2015. – № 2.

3. Белікова С. О. Підстави представництва прокурором інтересів дітей у виконавчому провадженні / С. О. Белікова // Право і суспільство. – 2015. – № 1.

Науковий керівник: д. ю. н., професор, завідувача кафедрою організації судових та правоохоронних органів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Москвич Л. М.

Стороженко А. В.,

студент 9 групи 4 курсу Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

НОВИЙ ЗАКОН «ПРО ПРОКУРАТУРУ»: НОВІ ПРОБЛЕМИ ЧИ НОВІ МОЖЛИВОСТІ?

14 жовтня 2014 р. був прийнятий новий Закон «Про прокуратуру». Згідно з цим Законом прокуратура України більше не виконує функцію загального нагляду. Саме це звуження повноважень стало основним предметом спору між противниками і прихильниками прийняття даного Закону. Прихильники Закону стверджують, що прокурори завдяки загально-наглядовій функції істотно зловживали своїми повноваженнями і втручалися в діяльність бізнес-спільноти за допомогою різних, часто необґрунтованих перевірок і винесення відповідних приписів. Однак більша частина громадськості схвильована тим, що зі скасуванням загально-наглядової функції громадяни залишаться самі з собою зі своїми правовими проблемами, і їм нікуди буде звернутися за допомогою.

До прийняття цього Закону можливість громадян звернутися зі скаргою в прокуратуру носила чисто формальний характер. В основному